

Handläggare
Marju Stenudd
Telefon: 08-508 02568

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2017-08-24

Revidering av riktlinjerna för handläggning av ekonomiskt bistånd

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Omedelbar justering

Alex Baena
tf. stadsdelsdirektör

Kristina Grape
tf. avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat förslag om ändrade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen har gått igenom riktlinjerna och tycker främst att det krävs förtydliganden av begrepp och syften för att kunna uppnå rättssäkerhet under handläggningsarbetet samt föreslår tillägg på vissa delar i de reviderade riktlinjerna.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har, för yttrande senast den 1 september 2017, remitterat förslag om ändrade riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd till bl.a. samtliga stadsdelsnämnder, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, stadsledningskontoret, Stockholms Stadshus AB, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och råd för mänskliga rättigheter.

Socialnämndens förslag till reviderade riktlinjer

Nuvarande riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd beslutades av kommunfullmäktige den 5 maj 2014. Socialnämnden har gjort en översyn av dessa riktlinjer. Utgångspunkten har varit de uppdrag som specificerats i stadens budget för 2015. Främst består ändringarna av att skrivningar som finns i andra dokument tagits bort för att ersättas med en hänvisning till dessa.

Utgångspunkten för arbetet med ekonomiskt bistånd är relevant lagstiftning samt socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Riktlinjerna ska betraktas som ett komplement till dessa och ska ge stöd i det praktiska arbetet med att handlägga ärenden om ekonomiskt bistånd. Syftet med riktlinjerna är vidare att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling vid utredning, bedömning och tillgång till de insatser som ska erbjudas av socialtjänsten och som omfattas av området ekonomiskt bistånd.

Socialtjänstens huvudsakliga uppgift inom ekonomiskt bistånd är att bidra till lösningar på människors försörjningsproblem med fokus på att den enskilde långsiktigt ska kunna försörja sig själv och leva ett självständigt liv. Ekonomiskt bistånd ska vara en tillfällig lösning för att säkra att varje individ, som ansöker om stöd, uppnår en skälig levnadsnivå. Riktlinjerna anger vad som ska anses som skälig levnadsnivå i normalfallet men en individuell prövning ska alltid ske. Krav på biståndssökande ska anpassas efter dennes förmåga och förutsättningar.

Kontakten med socialtjänsten ska grundas i frivillighet och självbestämmande. Verksamheten ska präglas av en helhetssyn och kontinuitet för individen och insatserna ska vara av god kvalitet. Vid varje beslut ska barnperspektivet beaktas och en bedömning göras hur berörda barn påverkas.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i att bestämmelsen om utbildning för nyanlända i gymnasieåldern ska tas bort, eftersom utbildningen inte finns kvar. Däremot anser förvaltningen att det framgår i riktlinjerna

vilka som omfattas av bestämmelsen om ekonomiskt bistånd till papperslösa barn och att en ytterligare definition därför inte är nödvändig. Förvaltningen anser dock att förslaget att göra en utvärdering av ekonomiska konsekvenser samt eventuell påverkan av arbetsbörda för handläggare efter förändringen är bra. Härutöver förutsätter förvaltningen att hänsyn tagits till domslut i Högsta Förvaltningsdomstolen Mål 1527-1529-16 där Högsta Förvaltningsdomstolens bedömning och beslut att avslå överklagan anses gå helt emot det som beskrivs i de nya riktlinjerna om papperslösas rätt till bistånd.

I avsnittet som avser arbetslösa (sidan 59) behöver begreppet *överhängande familjeangelägenheter* klargöras.

I avsnittet om personer med långvarigt behov av bistånd (sidan 69) behövs en tydligare definition av vad som ska bedömas vara regelbundet i ska-kravet *regelbundna besök*. Förvaltningen föreslår även att en utvärdering görs av hur arbetsbördan för handläggare påverkas av denna förändring. Det behövs även ett tillägg om att barnfamiljer som saknar nätverk bör prioriteras vid beslut att bevilja bistånd enligt denna punkt.

Arbetsmarknadsförvaltningen anordnar långa utbildningar (36-52 veckor) för de som omfattas av insatsen Jobbtorg. Dessa är inte berättigade till statliga studiemedel, men kan ibland ha rätt till aktivitetsstöd från arbetsförmedlingen. I avsnittet om studerande (sidan 70) behöver det förtydligas *när* man har rätt till ekonomiskt bistånd vid sådana utbildningar.

I avsnittet Studier med aktivitetsstöd (sidan 71) vill förvaltningen framföra att samråd med Arbetsförmedlingen *alltid* ska ske, varför formuleringen i denna punkt behöver ändras till *ska* istället för *bör*. Detta styrks av att det är Arbetsförmedlingen, inte socialtjänsten, som har vetskap om syftet med studierna och kan bedöma möjligheterna till att studierna i framtiden leder till arbete.

Det behöver tydliggöras att utgångspunkten är att vuxna personer har en förmåga att hitta lösningar på sin ekonomiska situation då de äger bostadsrätt, villa, fastighet eller tomt. De undantagsfall som beskrivs (sidan 85) gäller bara då det gjorts en individuell bedömning att personen bedöms sakna egen förmåga att omsätta tillgångarna och är i behov av kortvarigt ekonomiskt stöd av socialtjänsten. Detta behöver framgå av formuleringen.

Riktlinjerna beskriver att, när det gäller barnfamiljer, ska utgångspunkten vid bedömningen om de ska beviljas bistånd till dator vara vilka möjligheter de har att spara för att själva finansiera detta (sidan 92). Om formuleringen ska finnas kvar behöver det förtydligas hur olika personer med samma norm har olika möjligheter att spara till detta själva. Detta kan skapa en konflikt utifrån att försörjningsstöd inte ska möjliggöra ett sparande. Ett förtydligande av detta ses som viktigt då det framkommit att denna riktlinje tolkas olika inom de olika stadsdelsförvaltningarna.

I Stockholms stads budget betonas att det ska göras generösa bedömningar i beslut som berör barn. I punkten om fritidsaktiviteter för barn (sidan 93) hänvisas dock till Socialstyrelsens handbok som förvaltningen anser inte har samma fokus på generösa bedömningar. Detta förstärks av att punkten som sådan är vagt formulerad och ger alltför stort utrymme för egen tolkning.

Bilaga

Socialnämndens förslag till reviderade riktlinjer